

Programma van Toetsing en Doorstroming

Tweejarige brugklas

2023-2024

Klas 1 vwo/vwo+

Programma van toetsing en doorstroming

Inhoudsopgave

Het PTD: algemeen	3
Toetsing op het Castor College	4
Onderbouw: algemene uitgangspunten	4
Afspraken over toetsen	5
PTD per vak:	
Aardrijkskunde	7
Biologie	11
Engels	16
Frans	19
Geschiedenis - vwo+	21
Geschiedenis - atheneum	25
Nederlands	29
Wiskunde	31
Grieks en Latijn	33
Beeldende Vorming	35
Lichamelijke Opvoeding	36

PTD bij het Castor College

Op het Castor College wordt de voortgang van de leerlingen in de tweejarige brugklas volgens een programma van toetsing en doorstroming (PTD) bijgehouden. Het PTD omvat twee leerjaren; het start in leerjaar 1 en wordt voortgezet in leerjaar 2. Aan het einde van leerjaar 2 wordt bepaald of de leerlingen het PTD voldoende hebben afgerond om in het derde leerjaar te worden geplaatst.

In het PTD staat omschreven voor alle vakken welke lesstof met bijbehorende doelen/vaardigheden er wanneer afgenomen wordt. Op deze manier weten ouders en leerlingen precies wat er in het schooljaar gedaan wordt en welke verwachtingen er zijn.

Doel van het PTD

De toetsen en opdrachten die leerlingen het gehele jaar maken vormen een ontwikkellijn. Door te kijken naar de cijfers en de prestaties wordt er door het docententeam gekeken op welk niveau de leerling kan doorstromen naar leerjaar 3.

Periode-indeling

Het PTD is in vier periodes onderverdeeld. Het kan zijn dat de leerdoelen van de ene periode in de andere periode doorloopt zodat leerdoelen uit een volgende periode al in een periode ervoor behandeld worden.

Leerlingbesprekingen

In week 48/49 vullen de vakdocenten Catwise met feedback over de ontwikkeling van de leerling. Docenten geven feedback aan de mentor over inzet, motivatie, werkhouding en prestaties. In week 50 bereidt de leerling een plan van aanpak voor en de leerling presenteert dit in week 51 in het MOL gesprek. Deze cyclus herhaalt zich in week 10 t/m 12.

Per vak is er een PTD, hierin staat:

- Over welke lesstof de toets gaat;
- Welke leerdoelen een leerling gaat behalen;
- Wat voor een soort toets het is;
- Wat de weging van een toets is;
- In welke week de toets plaatsvindt of wat de deadline van een opdracht is. De vakdocent streeft ernaar in deze week de toets af te nemen. Het kan echter, door verschuivingen in het rooster/ lesuitval, voorkomen dat de toets een week eerder of later afgenomen wordt. De docent informeert de klas hierover en is leidend.

Periode 1	Week 35 t/m 46	
Periode 2	Week 47 t/m 5	
Periode 3	Week 6 t/m 15	
Periode 4	Week 16 t/m 27	Afsluitende toetsweek: 27

Toetsing op het Castor College

Onderbouw: algemene uitgangspunten

Waarom toetsen?

Het Castor College wil, in overeenstemming met de waarden waar de school voor staat, toetsen:

- Om te zien of leerlingen de inhoud goed begrepen hebben en de juiste vaardigheden hebben.
- Om vorderingen te kunnen meten / monitoren.
- Om feedback te kunnen geven op het leerproces.
- Om leerlingen te motiveren om te leren.
- Om leerlingen zelf inzicht te geven in waar ze staan t.o.v. de leerdoelen die ze moeten behalen.
- Om leerlingen inzicht te geven waar ze qua kennis en vaardigheden in kunnen groeien en hoe ze hun talent kunnen ontwikkelen.
- Om te kijken wat een leerling nodig heeft.
- Om verantwoording af te leggen aan leerlingen, ouders, school en inspectie.
- Om te bepalen of leerlingen op het juiste niveau zitten.
- Om de leerlingen goed voor te bereiden op het examen.

Formatief handelen en summatief toetsen

In 2021 hebben we vastgesteld dat we minder focus willen leggen op het behalen van cijfers en meer op het leerproces van de leerling. Dit willen we bereiken door een duidelijk onderscheid te maken tussen formatief handelen en summatief toetsen.

Het doel van summatieve toetsing is het afronden van het leerproces. Na een bepaalde periode wordt beoordeeld of de leerling de beoogde leerdoelen in voldoende mate beheerst. Het verkregen resultaat telt altijd mee voor een besluit, bijvoorbeeld voor de overgang.

We streven naar het aanbrengen van variatie in toetsvormen. Naast de traditionele schriftelijke toets met open vragen en/of meerkeuzevragen kan ook een onderzoeksopdracht, een mondeling, practicum of presentatie een toets zijn. Ook stimuleren we dat vakken vakoverstijgend samenwerken en toetsen.

Het doel van formatief handelen is het stimuleren van het leerproces. Het leerproces wordt inzichtelijk gemaakt voor leerling en docent. Dit kan zowel met een diagnostische toets, als met didactische werkvormen in de klas, die zichtbaar maken waar de leerling naar toe moet, waar hij staat, en wat hij nodig heeft om verder te komen in zijn leerproces.

De leerling krijgt effectieve feedback en ruimte om zich volop te ontwikkelen. Dit betekent dat de feedback zowel gericht is op zijn zwakke punten, waar hij nog aan moet werken, als wel op het bekrachtigen van wat hij goed of uitstekend doet. Een leerling leert ook zichzelf feedback te geven, andere leerlingen feedback te geven, en feedback te ontvangen.

Hierbij wordt vanaf schooljaar 2023-2024 in de hele school gebruik gemaakt van het digitale instrument Catwise (voorheen leerlingbesprekingen.nl) Dit kan gebruikt worden in het gesprek tussen leerlingen, ouders, docenten en mentoren.

Afspraken rondom toetsen

Algemeen

- In de onderbouw hebben leerlingen minimaal 5 en maximaal 8 summatieve toetsen per schooljaar per vak.
- Leerdoelen die summatief getoetst worden, worden vooraf formatief geëvalueerd.
- Een toets kan uit meerdere vormen bestaan, bijvoorbeeld een schriftelijke toets, een kijk- en luistertoets, een onderzoeksopdracht in de vorm van een werkstuk bijv., een presentatie, mondeling, practicum, etc.
- Per vak, per jaarlaag is er minimaal één andere toetsvorm dan een schriftelijke toets.
- Een toets (schriftelijk of een andere vorm) bestaat uit één cijfer en mag geen combinatiecijfer zijn, bestaande uit meerdere toetsen op verschillende moment.
- Een (diagnostische) toets wordt altijd nabesproken.

Planning

- Het maximaal aantal toetsen per week: 5 toetsen met maximaal 2 toetsen per dag.
- Het inplannen van alle toetsen (schriftelijk of praktisch) gebeurt minimaal 2 weken van tevoren in magister (m.u.v. L.O). Dit geldt ook voor toetsen waarvoor geen voorbereiding vereist is.
- Er is aan het einde van het schooljaar een toetsweek (zonder lessen).
- Maandag en dinsdag zijn toetsvrij na elke schoolvakantie van een week of langer. Er is een toets- én huiswerkvrije week vóór de toetsweek aan het einde van het schooljaar.

Presentaties

- Als presentaties over meerdere weken verspreid worden, tellen ze niet mee met het maximaal aantal toetsen per week.
- Een leerling heeft maximaal één presentatie per week. Leerlingen met meer presentaties dan 1 per week, gaan in overleg met hun docent op zoek naar oplossing.
- De presentatie wordt minimaal twee weken van tevoren opgegeven.
- Als presentaties niet op hetzelfde moment worden afgenomen, hoeft de beoordeling niet binnen twee weken bekend te zijn.

Programma van Toetsing en Doorstroming (PTD)

- Alle summatieve toetsen worden per vak en per jaarlaag vastgelegd in een jaaroverzicht. Dit programma van Toetsing en Doorstroming (PTD) wordt gedeeld met leerlingen en ouders.

Beoordeling

- Het resultaat van een toets wordt binnen 10 werkdagen na afname met de leerling gedeeld. Uitzondering hierop zijn toetsen die niet alle leerlingen op hetzelfde moment maken (bijvoorbeeld presentaties).
- Een summatieve beoordeling wordt altijd uitgedrukt in een cijfer. Bij LO wordt het aan het eind omgezet in Onvoldoende, Voldoende, Goed.
- De wegingsfactor van een toets voor het rapportcijfer mag maximaal 4 zijn.
- Voor de praktische opdrachten die summatief getoetst worden, wordt het proces meegewogen in het cijfer.
- Het beoordelen van vaardigheden en praktische opdrachten gebeurt aan de hand van een passend beoordelingsmodel, zoals bijvoorbeeld een rubrics.
- Docenten die hetzelfde vak geven, stemmen de wijze van beoordelen op elkaar af en zorgen ervoor dat het beoordelen van een bepaalde toets, onafhankelijk van de docent, altijd op dezelfde manier gebeurt. Voor het resultaat van de toets, mag het dus niet uitmaken welke docent de toets heeft beoordeeld.
- Leerlingen mogen toetsen altijd inzien en docenten bespreken de toets na.

Inhalen

- Bij het inhalen van toetsen mag van de regels rondom de planning van toetsen worden afgeweken.
- De leerling die met een aanvaardbare reden niet heeft deelgenomen aan een toets, heeft het recht en de plicht alsnog de toets te maken. Een docent mag in overleg met de leerling afwijken van de inhaalplicht voor een toets.
- De leerling is verantwoordelijk voor het maken van de afspraak om een gemiste toets in te halen. Hij moet deze afspraak, in overleg met de docent, maken binnen twee weken vanaf het moment dat de leerling weer op school aanwezig is.

Fraude

- Fraude bij een toets wordt bestraft. Hiervoor kan het cijfer 1,0 gegeven worden.
- Leerlingen die ongeoorloofd absent zijn bij een toets, krijgen een sanctie opgelegd, zoals is beschreven in het verzuimprotocol. Bij een ongeoorloofde absentie wordt altijd een inhaalmoment gepland. (zie: Leerlingenstatuut)

Aardrijkskunde

Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
Toets 1 Hfd 1 par. 1, 2 en 4. + B51 Hoogtegordels, B52 Hoogteligging en temperatuur en B110 Reliëf.	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt overeenkomsten en verschillen benoemen tussen Nederland en Iran. • Je kunt het verschil herkennen tussen overzichts- en thematische kaarten. • Je moet weten hoe de bevolkingsspreiding van Iran eruitziet en kunnen verklaren waarom dit zo is. • Je kunt vier essentiële onderwerpen benoemen die nodig zijn bij kaartlezen. • Je kunt de verschillen tussen wijken in het noorden en zuiden van Teheran benoemen en herkennen. • Je begrijpt het verschil tussen inzoomen en uitzoomen. • Je kunt de vijf schaalniveaus benoemen en toepassen op vraagstukken. • Je begrijpt hoe het basisboek werkt. • Je weet wat hoogteligging en landschap met elkaar te maken hebben. • Je weet wat hoogteligging en temperatuur met elkaar te maken hebben. • Je weet wat absolute- en relatieve afstand is en kan deze toepassen op vraagstukken. • Je begrijpt hoe de relatieve afstand te maken heeft met de grootte van Iran en het Iraanse landschap. 	SO	25 minuten	1	44
Toets 2 Hfd 1 par. 3	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt de aarde opdelen in breedte- en lengtecirkels. • Je kunt gebruik maken van een atlas door met de volgende punten te kunnen werken: 1. Inhoudsopgave 2. Bladwijzer 3. Register en 4. Legenda. 	SO	25 minuten	1	48
Toets 3 Praktische opdracht Landenopdracht H5 par. 1 en 2 +	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt beschrijven waarom er verschillende volkeren zijn in Indonesië. • Je kunt cultuurkenmerken herkennen en toepassen op Indonesië en Nederland. • Je kunt uitleggen waarom mensen een lingua franca spreken in Indonesië. • Je kunt de samenstelling van de beroepsbevolking van Indonesië verklaren. 	PO	n.v.t.	1	4

<p>B15 Verbanden leggen, B164 Staten en grenzen, B165 Volk, natie, staat, B166 Cultuur en B248 Kolonisatie en dekolonisatie.</p>	<p>VWO+ extra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt benoemen waarom de samenstelling van beroepsbevolking in Indonesië is veranderd. 				
<p>Toets 4</p> <p>Hfd 2 par. 1 en 2 + B2 Aardrijkskunde: gebieden, B4 Beschrijven en verklaren, B48 Breedtelegging en temperatuur, B57 Neerslagfactoren, B59 Stijgingsregen, B60 Droogte B72 Klimaatdiagrammen, B77 Cultuur- en natuurlandschap, B82 Savanne, B83 Steppe en B84 Woestijn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt uitleggen wat tropische regenwouden zijn en kunnen uitleggen waarom ze voorkomen rond de evenaar. • Je kunt uitleggen waardoor het tropisch regenwoud bedreigd wordt. • Je kunt het belang noemen van tropische regenwouden. • Je kunt uitleggen hoe tropische regenwouden beschermd kunnen worden. • Je begrijpt hoe je een klimaatdiagram af moet lezen en kan deze koppelen aan klimaten. • Je kunt de ongelijke bevolkings spreiding van Australië beschrijven en verklaren. • Je begrijpt de gevolgen van de ongelijke neerslag voor het bodemgebruik en de soorten landschappen in Australië. <p>VWO+ extra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt de bevolkingsdichtheid van de poolstreken verklaren. • Je kunt de kenmerken van een toendra benoemen. • Je kunt de kenmerken van land- en zee-ijs benoemen. 	SO	25 minuten	1	11
<p>Toets 5</p> <p>Hfd 2 par 3. t/m 4 + B2 Aardrijkskunde: gebieden, B3 Aardrijkskunde: verschijnselen, B13 wisselen schaalniveaus, B15 verbanden leggen, B48 Breedtelegging en temperatuur, B49</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt de bevolkingsdichtheid van de poolstreken verklaren. • Je kunt de kenmerken van een toendra benoemen. • Je kunt de kenmerken van land- en zee-ijs benoemen. • Je weet wat hooggebergte is. • Je kunt de hoogtegedels herkennen en toepassen. • Je kunt het verband tussen hoogtelegging en reliëf verklaren. • Je kunt het verband tussen toerisme en bereikbaarheid in de bergen verklaren. 	PW	45 minuten	2	15

<p>Luchtstreken, B51 Hoogtegordels, B85 Loofbos, B86 Naaldbos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt uitleggen hoe snel de wereldbevolking groeit (en welke verschillen er zijn tussen werelddelen). • Je weet hoe de bevolkings spreiding op aarde verdeeld is. • Je weet waarom er weinig mensen wonen in dunbevolkte gebieden. • Je kunt uitleggen waarom het schaalniveau belangrijk is bij beschrijven en verklaren. 				
<p>Toets 6</p> <p>Hfd 4 par. 1 en 2 + B13 wisselen schaalniveaus, B97 Endogene en exogene krachten, B100 Platen en breuken, B102 Vulkanisme, B106 Aardbevingen, B107 Schaal van Richter en B109 Tsunami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je weet wat de ring van vuur is. • Je weet welke natuurrampen er regelmatig voorkomen in Japan. • Je weet waarom er aardbevingen en vulkanen voorkomen in Japan. • Je kunt uitleggen wat het verschil is tussen exogene- en endogene krachten en dit toepassen op vraagstukken. • Je kunt het bewegen van platen verklaren en dit koppelen aan systeem aarde. • Je kunt de plaatbewegingen benoemen en koppelen aan de richtingen die de platen opgaan. • Je kunt beschrijven hoe een tsunami ontstaat. • Je kunt uitleggen waarom een tsunami pas gevaarlijk is als hij de kust bereikt. • Je kunt de gevolgen van een tsunami beschrijven. • Je weet welke hulp nodig is na een tsunami. • Je kunt de verschillen tussen de Schaal van Richter en Schaal van Mercalli benoemen. • Je kunt beschrijven hoe vulkaan de Aso ontstaan is. • Je kunt beschrijven hoe het landschap van de caldeira van de Aso eruitziet. • Je kunt voordelen van vulkanisme benoemen. • Je kunt verschillende soorten vulkanen herkennen en verschillen van de vulkanen benoemen. 	SO	25 minuten	1	22
<p>Toets 7</p> <p>Hfd 4 par. 1 t/m 4 +</p>	<p>Alle leerdoelen van H4 par. 1 en 2</p> <p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt beschrijven hoe een orkaan ontstaat en wat de werking is van een orkaan. • Je weet wat de menselijke, economische en landschappelijke gevolgen zijn van een vulkaan. 	PW	45 minuten	2	27 Toetsweek

	<p>B37 Diagrammen, B97 Endogene en exogene krachten, B100 Platen en breuken, B102 Vulkanisme, B103 Soorten vulkanen, B106 Aardbevingen, B107 Schaal van Richter en B109 Tsunami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je begrijpt het verband tussen ontwikkelingspeil en de schade tussen het aantal slachtoffers van een orkaan. • Je kunt orkanen indelen volgens de schaal van Saffir-Simpson 				
--	---	--	--	--	--	--

Biologie

Periode 1	Thema / basisstof	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Thema 1 Basisstof 1 t/m 3	Je kunt uitleggen wat een organisme is. Je kunt de zeven levenskenmerken noemen. Je kunt onderscheiden of iets levend, dood of levenloos is. Je kunt omschrijven wat groei en wat ontwikkeling is. Je kunt de delen van een zaad noemen met hun functie. Je kunt de levenscyclus van een zaadplant beschrijven. Je kunt omschrijven wat metamorfose is. Je kunt de levenscyclus van een koolwitje en van een kikker beschrijven.	Schriftelijke overhoring	30 min	1	41
	Thema 1 Basisstof 1 t/m 6	Je kunt uitleggen wat een organisme is. Je kunt de zeven levenskenmerken noemen. Je kunt onderscheiden of iets levend, dood of levenloos is. Je kunt omschrijven wat groei en wat ontwikkeling is. Je kunt de delen van een zaad noemen met hun functie. Je kunt de levenscyclus van een zaadplant beschrijven. Je kunt omschrijven wat metamorfose is. Je kunt de levenscyclus van een koolwitje en van een kikker beschrijven. Je kunt verschillende typen ontwikkeling bij de mens beschrijven. Je kunt de levensfasen van de mens noemen met de leeftijden en kenmerken. Je kunt uitleggen dat door fotosynthese voedsel en zuurstof ontstaan voor dieren en mensen. Je kunt de fotosynthese beschrijven. Je kunt aangeven welke delen van planten de mens gebruikt als voedsel. Je kunt aanpassingen bij planten beschrijven. Je kunt aanpassingen bij dieren beschrijven.	Proefwerk	40 min	3	45/46

Periode 2	Thema / basisstof	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Thema 2 Basisstof 1 t/m 3	<p>Je kunt organen benoemen in een torso en in een dwarsdoorsnede van de romp.</p> <p>Je kunt organen benoemen in orgaanstelsels van mensen en dieren.</p> <p>Je kunt de bouw en functie van wortels, stengels en bladeren beschrijven.</p> <p>Je kunt orgaanstelsels van planten noemen met hun functie.</p> <p>Je weet dat een organisme bestaat uit cellen.</p> <p>Je kunt weefsels van mensen en planten noemen met hun functie.</p>	Schriftelijke overhoring	30 min	1	49
	Thema 2 Basisstof 1 t/m 5	<p>Je kunt organen benoemen in een torso en in een dwarsdoorsnede van de romp.</p> <p>Je kunt organen benoemen in orgaanstelsels van mensen en dieren.</p> <p>Je kunt de bouw en functie van wortels, stengels en bladeren beschrijven.</p> <p>Je kunt orgaanstelsels van planten noemen met hun functie.</p> <p>Je weet dat een organisme bestaat uit cellen.</p> <p>Je kunt weefsels van mensen en planten noemen met hun functie.</p> <p>Je kunt de delen van dierlijke cellen benoemen met hun kenmerken en functies.</p> <p>Je kunt de delen van plantaardige cellen benoemen met hun kenmerken en functies.</p> <p>Je kunt de kenmerken van chromosomen noemen.</p> <p>Je kunt de bouw en functie van DNA beschrijven.</p> <p>Je kunt beschrijven hoe een cel zich deelt.</p> <p>Je kunt de kenmerken van stamcellen noemen.</p>	Proefwerk	40 min	3	3/4

Periode 3	Thema / basisstof	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Thema 3 Basisstof 1 t/m 6	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt organismen indelen in hoofdgroepen en rijken • Je kunt de celkenmerken noemen van dieren, planten, schimmels en bacteriën. • Je kunt uitleggen wanneer organismen tot dezelfde soort behoren. • Je kunt dieren indelen op grond van kenmerken van het skelet en symmetrie • Je kunt uitleggen dat de indeling van organismen berusten op overeenkomsten en verwantschap. 	Posteropdracht	3 weken	3	10
	Thema 4 VWO+ Basisstof 1 t/m 6	<p>Je kent de delen van het lichaam.</p> <hr/> <p>Je kunt in een afbeelding van het skelet de botten benoemen.</p> <hr/> <p>Je kunt de functies van het skelet noemen.</p> <hr/> <p>Je kunt de bouw van botweefsel en kraakbeenweefsel beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt beschrijven hoe de samenstelling van botten verandert tijdens het leven.</p> <hr/> <p>Je kunt de beenverbindingen beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt de bouw van een gewricht beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt de werking van een kogelgewricht, een scharniergewricht en een rolgewricht beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt de bouw en werking van spieren beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt voorbeelden noemen van bewuste en onbewuste spierbewegingen.</p> <hr/> <p>Je kunt aangeven wat een goede lichaamshouding is en waarom deze belangrijk is.</p> <hr/> <p>Je weet dat spieren sterker worden door training.</p> <hr/> <p>Je kunt uitleggen dat lichaamsbeweging goed is voor je gezondheid.</p> <hr/>	proefwerk	40	3	11
Periode 4	Thema / basisstof	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week

	<p>Thema 5</p> <p>Basisstof 1 t/m 6</p>	<p>Je kunt de werking van zintuigen beschrijven.</p> <p>Je kunt de zintuigen noemen met hun ligging en hun prikkel.</p> <p>Je kunt uitleggen wanneer zintuigen prikkels omzetten in zenuwimpulsen.</p> <p>Je kunt de bouw en functies van de huid beschrijven.</p> <p>Je kunt benoemen hoe je verschillende geuren ruikt.</p> <p>Je kunt benoemen hoe je verschillende smaken proeft.</p> <p>Je kunt de delen van het oor benoemen met hun functie.</p> <p>Je kunt de bouw en werking van de delen van het oog beschrijven.</p> <p>Je kunt de bouw en functies van het zenuwstelsel beschrijven.</p> <p>Je kunt de bouw en functie van drie typen zenuwcellen en van zenuwen beschrijven.</p> <p>Je kunt een reflexboog beschrijven.</p> <p>Je kunt uitleggen wat gedrag is.</p> <p>Je kunt uitleggen waardoor gedrag wordt bepaald.</p> <p>Je kunt het verschil benoemen tussen observatie en interpretatie van gedrag.</p> <p>Je kunt benoemen wat terugkoppeling is en hiervan voorbeelden geven.</p> <p>Je kunt de werking van adrenaline, glucagon en insuline benoemen.</p>	Proefwerk	40 min	3	17
	<p>Thema 6</p> <p>Basisstof 1 t/m 6</p>	<p>Je kunt de delen van een bloem benoemen met hun kenmerken en functies.</p> <p>Je kunt beschrijven wat bestuiving is.</p> <p>Je kunt het verschil benoemen tussen kruisbestuiving en zelfbestuiving.</p> <p>Je kunt de kenmerken noemen van insectenbloemen en van windbloemen.</p> <p>Je kunt beschrijven hoe de bevruchting bij zaadplanten verloopt.</p> <p>Je kunt de veranderingen in het zaadbeginsel na bevruchting beschrijven.</p> <p>Je kunt de veranderingen in het vruchtbeginsel na bevruchting beschrijven.</p> <p>Je kunt uitleggen dat bij ongeslachtelijke voortplanting de nakomelingen dezelfde erfelijke eigenschappen hebben als de ouder.</p> <p>Je kunt voorbeelden geven van ongeslachtelijke voortplanting.</p> <p>Je kunt uitleggen dat bij geslachtelijke voortplanting elk van de ouders 50% van het DNA levert.</p> <p>Je kunt voorbeelden geven van geslachtelijke voortplanting.</p>	Poster opdracht	4 lessen	1	25

	<p>Thema 6</p> <p>Basisstof 1 t/m 6</p>	<p>Je kunt de delen van een bloem benoemen met hun kenmerken en functies.</p> <hr/> <p>Je kunt beschrijven wat bestuiving is.</p> <hr/> <p>Je kunt het verschil benoemen tussen kruisbestuiving en zelfbestuiving.</p> <hr/> <p>Je kunt de kenmerken noemen van insectenbloemen en van windbloemen.</p> <hr/> <p>Je kunt beschrijven hoe de bevruchting bij zaadplanten verloopt.</p> <hr/> <p>Je kunt de veranderingen in het zaadbeginsel na bevruchting beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt de veranderingen in het vruchtbeginsel na bevruchting beschrijven.</p> <hr/> <p>Je kunt uitleggen dat bij ongeslachtelijke voortplanting de nakomelingen dezelfde erfelijke eigenschappen hebben als de ouder.</p> <hr/> <p>Je kunt voorbeelden geven van ongeslachtelijke voortplanting.</p> <hr/> <p>Je kunt uitleggen dat bij geslachtelijke voortplanting elk van de ouders 50% van het DNA levert.</p> <hr/> <p>Je kunt voorbeelden geven van geslachtelijke voortplanting.</p> <hr/>	Proefwerk	50 min	3	27 (toetsweek)
--	--	---	-----------	--------	---	----------------

Engels

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Unit 1 Friends	1e gedeelte unit 1	so	25 minuten	1	39/40
	Unit 1 Friends	<p>Je kunt:</p> <p>You can:</p> <p>Reading:</p> <ul style="list-style-type: none"> • get the gist of a short text, especially when it is illustrated. • understand specific information in simple texts. • understand short descriptive texts about familiar subjects. <p>Writing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fill out a simple form. • write down a few sentences about yourself or other people. • participate in a simple chat session. <p>Listening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • generally identify the topic of discussion around you. • understand relevant information in short recorded passages about predictable everyday matters. • determine the topic of short watching/listening texts. <p>Speaking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • introduce yourself and others, react when somebody is introduced and say hello and goodbye in a simple way. • ask how others are doing and react to news. • handle speaking about numbers, amounts, costs and times. • ask and answer questions about yourself and others, where they live, who they know, what they own. • give simple information about yourself. 	proefwerk	45 minuten	2	44/45

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Unit 2 Music	<p>You can:</p> <p>Reading:</p> <ul style="list-style-type: none"> • find and understand specific information in simple material for everyday use. 	proefwerk	45 minuten	2	3/4

		<ul style="list-style-type: none"> understand specific information in simple texts. <p>Writing:</p> <ul style="list-style-type: none"> write a short, simple message to confirm or cancel an appointment via text, email or other social media. Write a short message via post, email or social media. participate in a simple chat session. write short simple messages about issues of immediate importance. <p>Listening:</p> <ul style="list-style-type: none"> understand relevant information in short recorded passages about predictable everyday matters. form an impression of the most important content of a factual TV news item. <p>Speaking:</p> <ul style="list-style-type: none"> ask for things, understand when someone asks for something, give things to people and thank someone for something. make appointments / arrangements. exchange limited information about familiar and everyday matters of a practical nature. have a simple telephone conversation. describe something or someone in single words and short, simple sentences. 				
--	--	---	--	--	--	--

Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Unit 3 Fashion	<p>You can:</p> <p>Reading:</p> <ul style="list-style-type: none"> understand the main message of simple texts in a magazine, a newspaper or on a website. <p>Writing:</p> <ul style="list-style-type: none"> describe a person in short, simple sentences. <p>Listening:</p> <ul style="list-style-type: none"> understand short, simple warnings that are aimed at you. understand simple factual information in familiar situations. understand a brief explanation. understand simple audiovisual materials by reading along. <p>Speaking:</p> <ul style="list-style-type: none"> ask and answer simple questions and make and answer simple statements about primary needs and very familiar, concrete subjects. 	proefwerk	45 minuten	2	12/13

		<ul style="list-style-type: none"> express preference and opinion in a simple way about familiar everyday subjects. make appointments / arrangements. ask for and give directions, referring to a map or floor plan. 				
		Kijk- en luistervaardigheid	luistertoets	45 minuten	2	15/16

Periode	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
4	Unit 4 Food	<p>You can:</p> <p>Reading:</p> <ul style="list-style-type: none"> find specific information in lists, overviews and forms. understand simple adverts with few abbreviations. understand simple, short and well-structured instructions. find and understand relevant information in brochures and short official documents on the Internet or in other media. <p>Writing:</p> <ul style="list-style-type: none"> write short, simple messages about issues of immediate importance. take short and simple notes for yourself. <p>Listening:</p> <ul style="list-style-type: none"> generally follow changes of subject in formal discussions pertaining to your field of expertise. understand simple factual information in familiar situations. understand simple audiovisual materials by reading along. <p>Speaking:</p> <ul style="list-style-type: none"> ask for things, understand when someone asks for something, give things to people and thank others. to a limited extent, take part in simple conversations about every day, familiar subjects. invite somebody, accept or reject invitations and make suggestions. ask for things and engage in simple transactions in public places. tell a story or describe something. 	proefwerk	45 minuten	2	22/23
		Leesvaardigheid	proefwerk	45 minuten	2	24/25
	Boeken lezen	leesvaardigheid			1	Hele jaar

Frans

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Thème 1: C'est moi!	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt iemand begroeten en met elkaar kennismaken • Je kunt iets over jezelf vertellen • Je kunt iemand een compliment geven • Être/tellen 0 t/m 10/lidwoorden/persoonlijk voornaamwoorden 	Proefwerk	45 minuten	2	41
	Finale nr. 1	Keuze uit finale-opdrachten thème 1 (methode) of opdracht van docent	Praktische opdracht			42

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Thème 2: C'est ma famille	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt jouw familie voorstellen • Je kunt vertellen hoe oud je bent • Je kunt beschrijven waar je woont • Avoir/bezittelijk voornaamwoord 	Proefwerk	45 min	2	Week 49
	Finale nr. 2	Keuze uit finale-opdrachten thème 2 (methode) of opdracht van docent	Praktische opdracht	n.v.t.		Week 50
	Luistertoets thème 1 en 2		Luistertoets	45 min	2	Week 51

Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Thème 3: C'est mon jour de chance!	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt vertellen over je dag • Je kunt vertellen over je school en hobby's • Je kunt zeggen wat je wel en niet leuk vindt. • Faire/regelmatige werkwoorden op -er/ontkenningen 	Proefwerk	45 min	2	Week 9
	Finale nr. 3	Keuze uit finale-opdrachten thème 3 (methode) of opdracht van docent	Praktische opdracht	n.v.t.		Week 10
	Thème 4: C'est mon style	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt vertellen over jouw kledingsmaak en smaak • Je kunt je mening geven over kleding • Je kunt kleding kopen in een (online) winkel • Pouvoir/vouloir/bijvoeglijk naamwoord (vorm) 	Proefwerk	45 min	2	Week 15
	Finale nr. 4	Keuze uit finale-opdrachten thème 4 (methode) of opdracht van docent	Praktische opdracht	n.v.t.		Week 15

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Thème 5: C'est les vacances!	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt zeggen hoe jouw ideale reis eruitziet • Je kunt zeggen wat je meestal doet in jouw vakantie en waar jij naartoe gaat • Je kunt (online) een artikel uitzoeken, bestellen en afrekenen • Aller/futur proche/ à/de + lidwoord/ tellen 70 t/m 99 	Proefwerk	45 min.	2	Week 23
	LA GRANDE FINALE	4 finale-opdrachten ingeleverd : van periode 1 t/m 4	Praktische opdracht	n.v.t.	2	Week 25
		Leesvaardigheid en vocabulairelijst		45 min	2	Week 27

Geschiedenis VWO+

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 1 1.1, 1.2, 1.3	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1 Je kunt uitleggen hoe jagers-verzamelaars leefden en waarom zij rondtrokken. • 1.2 Je kunt beschrijven wat de agrarische revolutie inhield. • 1.2 Je kunt het sociale gevolg van de agrarische revolutie uitleggen. • 1.3 Je kunt uitleggen hoe irrigatielandbouw langs de Nijl werkte. • 1.3 Je kunt uitleggen tot welke economische en sociale veranderingen het ontstaan van de landbouw in Egypte leidde. 	SO	45 min	1 x	40-41
	Hoofdstuk 2 2.1 t/m 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • 1.4 Je kunt uitleggen tot welke bestuurlijke veranderingen het ontstaan van landbouw in Egypte leidde. • 1.4 Je kunt een verklaring geven voor het ontstaan van een schrift in Egypte. • 1.4 Je kunt uitleggen welke rol godsdienst speelde in het leven van Egyptenaren. • 1.7 Je kunt uitleggen hoe en waarom piramides gebouwd zijn. • • 2.1 Je kunt enkele eigenschappen noemen van Griekse stadstaten. • 2.1 Je kunt uitleggen wie er wel en geen burgerrechten hadden. • 2.2 Je kunt een beschrijving geven van vier verschillende manieren waarop een Griekse stadstaat kon worden bestuurd. • 2.2 Je kunt uitleggen hoe de Atheense democratie werkte en waardoor die anders was dan de democratie in Nederland • 2.3 Je kunt een beschrijving geven van de Griekse godenwereld en uitleggen wat een mythe is. • 2.3 Je kunt het verschil uitleggen tussen een mythologische en een wetenschappelijke verklaring van de wereld. 	proefwerk	45 min	2	48/49

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 3 3.1 t/m 3.4	<ul style="list-style-type: none"> • 3.1 Je kunt beschrijven hoe de Romeinse Republiek ontstond en hoe het bestuur daarvan werkte. • 3.1 Je kunt uitleggen in welke fasen het Romeinse Rijk uitgroeide tot een wereldrijk en welke middelen Romeinen daarbij gebruikten. • 3.1 Je kunt enkele oorzaken noemen van het verdwijnen van de republiek en het ontstaan van het keizerrijk • 3.1 Je kunt de belangrijkste verschillen noemen tussen het bestuur in de Romeinse Republiek en dat in het Romeinse Keizerrijk • 3.3 Je kunt enkele kenmerken noemen van de Romeinse cultuur. • 3.3 Je kunt uitleggen hoe de Grieks-Romeinse cultuur zich verspreidde en welke gevolgen dat had voor de Germaanse cultuur. • 3.7 Hoe vermaakten de Romeinen zich? • • 3.3 Je kunt uitleggen dat het uiteenvallen van het West-Romeinse Rijk een geleidelijk proces was. • 3.3 Je kunt beschrijven hoe het Oost-Romeinse Rijk zich vanaf de late oudheid ontwikkelde. • • 3.4: Je kunt met voorbeelden uitleggen wat het verschil is tussen monotheïstische en polytheïstische godsdiensten. • 3.4 Je kunt uitleggen hoe het christendom ontstond en de belangrijkste kenmerken van de christelijke geloofsleer. • 3.4 Je kunt uitleggen hoe het christendom zich in de late oudheid ontwikkelde. 	SO	45 min	1	7/8
	Hoofdstuk 4 4.1 t/m 4.4	<ul style="list-style-type: none"> • 4.1 Je kunt beschrijven hoe de economie in de vroege middeleeuwen in West-Europa veranderde en die veranderingen verklaren. • 4.1 Je kunt uitleggen hoe het hofstelsel werkte en welke plaats horigen in dat stelsel hadden. • 4.2 Je kunt uitleggen hoe het leenstelsel werkte. • 4.2 Je kunt uitleggen welk gevolg het leenstelsel had voor het bestuur in Europa. • 4.3 Je kunt uitleggen hoe het christendom zich in de vroege middeleeuwen verspreidde. • 4.3 Je kunt uitleggen wat een stand is en de drie standen in de middeleeuwse samenleving noemen. • 4.4 Je kunt de belangrijkste kenmerken noemen van de Islamitische geloofsleer. • 4.4 Je kunt beschrijven hoe de Islam zich heeft verspreid en verbrokkelde. 	PO	45	1	9/10

Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 5 5.1 t/m 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • 4.1 Je kunt beschrijven hoe de economie in de vroege middeleeuwen in West-Europa veranderde en die veranderingen verklaren. • 4.1 Je kunt uitleggen hoe het hofstelsel werkte en welke plaats horigen in dat stelsel hadden. • 4.2 Je kunt uitleggen hoe het leenstelsel werkte. • 4.2 Je kunt uitleggen welk gevolg het leenstelsel had voor het bestuur in Europa. • 4.3 Je kunt uitleggen hoe het christendom zich in de vroege middeleeuwen verspreidde. • 4.3 Je kunt uitleggen wat een stand is en de drie standen in de middeleeuwse samenleving noemen. • 4.4 Je kunt de belangrijkste kenmerken noemen van de Islamitische geloofsleer. • 4.4 Je kunt beschrijven hoe de Islam zich heeft verspreid en verbrokkelde. • 5.1 Je kunt de oorzaken noemen voor de opkomst van steden in de late middeleeuwen. • 5.1 Je kunt uitleggen dat er weer een geldeconomie en lange afstandshandel ontstond. • 5.2 Je kunt uitleggen waarom de invoering van stadsrechten laat zien dat steden in de late middeleeuwen meer macht kregen ten opzichte van de adel. • 5.3 Je kunt uitleggen hoe de verhouding tussen de christelijke kerk en de islam zich ontwikkelde. (Kruistochten) • 5.4 Je kunt uitleggen wat de investituurstrijd was. • 5.4 Je kunt beschrijven hoe vorsten probeerden centraal bestuur in te voeren. • Je kunt met enkele voorbeelden aan je medeleerlingen uitleggen wie jouw beroemdheid was. • Je kunt het begrip Renaissance uitleggen. 	PO		1	12/17

		<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt kenmerken van kunst, architectuur of wetenschap uit de Renaissance uitleggen. • Je kunt jouw beroemdheid binnen de ontwikkeling van de Renaissance plaatsen. • Je kunt uitleggen waarom deze beroemdheid vandaag de dag nog steeds beroemd en invloedrijk is. • Je kunt uitleggen hoe deze beroemdheid het mens- en wereldbeeld van de Renaissance veranderd heeft. • Je kunt een verrassend en betoverend werkstuk maken om deze leerdoelen uit te leggen. 				
--	--	---	--	--	--	--

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 6 6.1 t/m 6.3	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt een verklaring geven voor de opkomst van de renaissance in Italië. • Je kunt uitleggen wat het begrip 'renaissance' zegt over de manier waarop de mensen uit deze tijd de middeleeuwen beoordeelden. • Je kunt belangrijke kenmerken noemen van kunst in de renaissance. Je kunt uitleggen wat de 'herontdekking van de oudheid' inhield. • Je kunt een beschrijving geven van de werkzaamheden en ideeën van humanisten. • Je kunt uitleggen waarom de ideeën van humanisten leidden tot een andere mentaliteit en waarom dat bedreigend was voor de kerk. • Je kunt uitleggen hoe de Europese langeafstandshandel er in de late middeleeuwen uitzag en wat daarin veranderde. • Je kunt enkele redenen geven waarom Europeanen op ontdekkingsreis gingen. • Je kunt uitleggen welke economische gevolgen de ontdekkingsreizen hadden voor gebieden in Azië en Amerika. 	PW	45	2	23/24

Geschiedenis Atheneum

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 1 1.1, 1.2, 1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt uitleggen dat het lastig is om het begin van de geschiedenis van de mens te bepalen. • Je kunt uitleggen hoe jagers-verzamelaars leefden en waarom zij rondtrokken. • Je kunt uitleggen dat het ontbreken van schriftelijke bronnen van invloed is op wat we over de prehistorie weten. • Je kunt beschrijven wat de agrarische revolutie inhield. J • Je kunt enkele mogelijke verklaringen geven voor de overgang van jagen-verzamelen naar landbouw. • Je kunt uitleggen tot welke economische, sociale en culturele veranderingen de agrarische revolutie leidde. • Je kunt uitleggen hoe irrigatielandbouw langs de Nijl werkte. • Je kunt uitleggen tot welke economische veranderingen het ontstaan van landbouw in Egypte leidde. • Je kunt uitleggen tot welke sociale veranderingen het ontstaan van landbouw in Egypte leidde. • Je kunt uitleggen tot welke bestuurlijke veranderingen het ontstaan van landbouw in Egypte leidde. • Je kunt een verklaring geven voor het ontstaan van een schrift in Egypte. • Je kunt uitleggen welke rol godsdienst speelde in het leven van Egyptenaren. 	SO	45 min	1 x	40-41
	Hoofdstuk 2 2.1 t/m 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt enkele eigenschappen noemen van Griekse stadstaten. • Je kunt uitleggen dat niet alle mensen die in Griekenland woonden, burgerrechten hadden. • Je kunt uitleggen hoe het leven in een Griekse stadstaat eruitzag. Je kunt een beschrijving geven van vier verschillende manieren waarop een Griekse stadsstaat kon worden bestuurd. • Je kunt uitleggen hoe de Atheense democratie ongeveer werkte en waardoor die anders was dan de democratie in Nederland. • Je kunt beschrijven hoe de democratie in Athene en andere Griekse stadstaten verdween. 	proefwerk	45 min	2	48/49

		<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt een beschrijving geven van de Griekse godenwereld en uitleggen wat een mythe is. • Je kunt het verschil uitleggen tussen een mythologische en een wetenschappelijke verklaring van de wereld. • Je kunt uitleggen wat het verschil is tussen religie en filosofie. • Je kunt voorbeelden van de Griekse bouw- en beeldhouwkunst herkennen. • Je kunt uitleggen hoe de Griekse cultuur zich heeft verspreid. • Je kunt uitleggen waarom mensen in het Westen de Griekse cultuur belangrijk vinden. 				
--	--	--	--	--	--	--

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 3 3.1 t/m 3.4	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt beschrijven hoe de Romeinse Republiek ontstond en hoe het bestuur daarvan werkte. • Je kunt de belangrijkste verschillen noemen tussen het bestuur in de Romeinse Republiek en dat in het Romeinse Keizerrijk. • Je kunt uitleggen welke grote economische verandering in de tijd van de Romeinse Republiek plaatsvond op het Romeinse platteland. • Je kunt uitleggen hoe het Romeinse Rijk uitgroeide tot een wereldrijk. • Je kunt de belangrijkste verschillen noemen tussen het bestuur in de Romeinse Republiek en dat in het Romeinse Keizerrijk. • Je kunt uitleggen welke grote economische verandering in de tijd van de Romeinse Republiek plaatsvond op het Romeinse platteland. • Je kunt uitleggen welke gevolgen de veranderingen op het Romeinse platteland hadden voor de steden. • Je kunt een beschrijving geven van de positie van slaven en vrouwen in de Romeinse samenleving. • Je kunt enkele kenmerken noemen van de Romeinse cultuur. 	SO	45 min	1	7/8

		<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt uitleggen hoe de Grieks-Romeinse cultuur zich verspreidde en welke gevolgen dat had voor de Germaanse cultuur. • Je kunt beschrijven hoe het Romeinse Rijk tot zijn einde kwam. • Je kunt met voorbeelden uitleggen wat het verschil is tussen monotheïstische en polytheïstische godsdiensten. • Je kunt uitleggen hoe het christendom ontstond en de belangrijkste kenmerken noemen van de christelijke geloofsleer. • Je kunt uitleggen hoe het christendom zich in de late oudheid ontwikkelde. 				
	Hoofdstuk 4 4.1 t/m 4.4	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt beschrijven hoe de economie in de vroege middeleeuwen in West-Europa veranderde en die veranderingen verklaren. • Je kunt beschrijven hoe een middeleeuws domein eruitzag. • Je kunt uitleggen hoe het hofstelsel werkte en welke plaats horigen in dat stelsel hadden. • Je kunt beschrijven hoe het Frankische Rijk ontstond. • Je kunt uitleggen hoe het leenstelsel werkte. • Je kunt uitleggen welk gevolg het leenstelsel had voor het bestuur in Europa. • Je kunt uitleggen hoe het christendom zich in de vroege middeleeuwen in West-Europa verspreidde. • Je kunt uitleggen dat het christendom voor mensen in de middeleeuwen erg belangrijk was. • Je kunt uitleggen wat een stand is en de drie standen in de middeleeuwse samenleving noemen. • Je kunt beschrijven hoe de islam ontstond. • Je kunt de belangrijkste kenmerken noemen van de islamitische geloofsleer. • Je kunt beschrijven hoe de islam zich heeft verspreid en verbrokkelde. 	PO	45	1	9/10

Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 5 5.1 t/m 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt de oorzaken noemen van de opkomst van steden in de late middeleeuwen. • Je kunt uitleggen dat er weer een geldeconomie ontstond. 	PO		1	12/17

		<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt aan de hand van een voorbeeld van een middeleeuws netwerk tussen handelssteden uitleggen waarom samenwerking voordelig was. • Je kunt de sociale lagen in een middeleeuwse stad noemen en uitleggen hoe het ambachtswezen was georganiseerd. • Je kunt uitleggen waarom de invoering van stadsrechten laat zien dat steden in de late middeleeuwen meer macht kregen ten opzichte van de adel. • Je kunt uitleggen hoe steden in de late middeleeuwen werden bestuurd. • Je kunt uitleggen wat het christelijk geloof in de late middeleeuwen inhield. • Je kunt beschrijven hoe de kerk in de late middeleeuwen was georganiseerd. Je kunt uitleggen hoe de kerk in de late middeleeuwen omging met mensen met andere geloofsopvattingen. • Je kunt de belangrijkste gevolgen noemen van de opkomst van de geldeconomie voor het bestuur. • Je kunt uitleggen waarom de paus en vorsten in de late middeleeuwen een conflict hadden met elkaar. • Je kunt beschrijven hoe vorsten probeerden centraal bestuur in te voeren. 				
--	--	--	--	--	--	--

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hoofdstuk 6 6.1 t/m 6.3	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt een verklaring geven voor de opkomst van de renaissance in Italië. • Je kunt uitleggen wat het begrip 'renaissance' zegt over de manier waarop de mensen uit deze tijd de middeleeuwen beoordeelden. • Je kunt belangrijke kenmerken noemen van kunst in de renaissance. Je kunt uitleggen wat de 'herontdekking van de oudheid' inhield. • Je kunt een beschrijving geven van de werkzaamheden en ideeën van humanisten. • Je kunt uitleggen waarom de ideeën van humanisten leidden tot een andere mentaliteit en waarom dat bedreigend was voor de kerk. • Je kunt uitleggen hoe de Europese langeafstandshandel er in de late middeleeuwen uitzag en wat daarin veranderde. • Je kunt enkele redenen geven waarom Europeanen op ontdekkingsreis gingen. • Je kunt uitleggen welke economische gevolgen de ontdekkingsreizen hadden voor gebieden in Azië en Amerika. 	PW	45	2	23/24

Nederlands

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Blok 1 Geletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> • Genres en onderwerpen van boeken herkennen, onderscheiden en beoordelen. • Geletterdheid beschrijven. • Woordraadstrategieën toepassen. • Leesdoelen en leesmanieren herkennen en inzetten. • Verhalen en cultuur verbinden. • Woordenschat vergroten. 	schriftelijk	45 minuten	2	Week 42
Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Blok 2 Kracht van verhalen	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerken, kracht en functies van verhalen herkennen en benoemen. • Tekstsoorten herkennen en toepassen. • Tekstdoelen herkennen. • Het onderwerp van een tekst bepalen. • Verhaalfragment analyseren. • Woordenschat vergroten, 	schriftelijk	45	2	Week 50
	Blok 6 Grammatica	<ul style="list-style-type: none"> • Begrippen bij ontleden benoemen en uitleggen. • Herkennen en benoemen van zelfstandige naamwoorden, lidwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, werkwoorden, werkwoordvormen en werkwoordsoorten, voornaamwoorden, onderwerp, gezegde, persoonsvorm, werkwoordelijk gezegde, naamwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp en meewerkend voorwerp 		45	2	Week 4
Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Blok 3 Geschiedenis van het Nederlands	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van het Nederlands beschrijven. • Verbanden tussen talen aanwijzen. • Taalveranderingen herkennen en verklaren. • Een samenvatting maken. • Aantekeningen maken. • Gedichten begrijpen. 	schriftelijk	45	2	Week 13

		<ul style="list-style-type: none"> • Teksten in geschiedenis plaatsen. • Taalverandering uitleggen en verklaren. • Literaire ontwikkeling beschrijven. • Woordenschat vergroten. 				
	Blok 4 Dichterlijke taal	<ul style="list-style-type: none"> • Dichterlijke taal herkennen en beschrijven. • Tekststructuren herkennen en gebruiken. • Verbanden in teksten herkennen en uitleggen. • Gedichten lezen en interpreteren. • Genres benoemen en herkennen. • Woordenschat vergroten. 	schriftelijk	45	2	20

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Blok 5 Lezen en inleven	<ul style="list-style-type: none"> • Boeken en verhalen interpreteren in het perspectief van jezelf en anderen. • Basisvaardigheden bij gesprekken toepassen. • De stappen van het schrijfproces doorlopen. • Instructieve tekst herkennen, gebruiken en ontwerpen. • Inleven in personages. • Boeken bespreken en beoordelen. • Woordenschat vergroten. 	schriftelijk	45	2	24
	Blok 6 Taalverzorging	<ul style="list-style-type: none"> • Meervoudspelling Spelling van bijvoeglijke naamwoorden • Werkwoordspelling • Spelling van samenstellingen • Gebruik van hoofdletters • Gebruik van leestekens 	schriftelijk	45	2	toetsweek

Wiskunde

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Hoofdstuk 1 Getallen	<ul style="list-style-type: none"> • Je leert wat positieve en negatieve getallen zijn • Met negatieve getallen vermenigvuldigen en delen • Je leert wat breuken zijn en hoe je ermee kunt optellen en aftrekken • Je leert hoe je met breuken kunt vermenigvuldigen en delen • Je leert wat machtsverheffen is en hoe je met machten rekent 	PW	45 min	2	39
	Hoofdstuk 2 Vlakke figuren	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn lijnen, evenwijdig en loodrecht. Hoe bepaal je een afstand tussen een punt en een lijn • Je leert wat hoeken zijn en hoe je ze kunt meten en tekenen • Je leert wat driehoeken, vierhoeken, rechthoeken, vierkanten en cirkels zijn • Je leert hoe je figuren kunt tekenen en spiegelen • Je leert wat lijn-, punt- en draaisymmetrie zijn 	PW	45 min	2	43

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Hoofdstuk 3 Verbanden	<ul style="list-style-type: none"> • Assenstelsel, coördinaten en kwadranten • Verbanden, verbanden in een formule, tabel of grafiek • Je leert hoe je met formules werkt en hoe je een grafiek van een formule kunt tekenen • Je leert wat lineaire en kwadratische verbanden zijn en hoe grafieken van deze verbanden eruitzien • Je leert wat variabelen zijn 	PW	45 min	2	50
	Hoofdstuk 4 Informatie verwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Je leert hoe je data kunt verwerken • Je leert wat verhoudingen zijn en een schaal is • Je leert wat procenten zijn en hoe je ermee kunt rekenen • Je leert verschillende diagrammen • Je leert hoe je data in grafieken kunt weergeven 	PW	45	2	5

	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
Periode 3	Hoofdstuk 5 Meetkundig rekenen	<ul style="list-style-type: none"> • Je leert hoe je kunt rekenen met lengte, tijd en snelheid • Je leert wat de omtrek en oppervlakte is • Je leert hoe je de oppervlakte van driehoeken kunt berekenen • Je leert de omtrek en oppervlakte van een cirkel • Je leert de inhoud van een figuur te berekenen 	PW	45	2	10
	Hoofdstuk 6 Vergelijkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe stel ik een formule van een lineair verband op • Vergelijkingen oplossen m.b.v. de balansmethode • Je leert hoe je ingewikkelde vergelijkingen kunt oplossen • Je leert hoe je met vergelijkingen problemen kunt oplossen 	PW	45	2	16

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Week
	Hoofdstuk 7 Meetkundig rekenen	<ul style="list-style-type: none"> • Je leert hoe je hoeken van driehoeken kunt berekenen • Je leert hoe je hoeken van verschillende vierhoeken kunt berekenen • Je leert hoe je hoeken van een figuur kunt berekenen • Je leert wat F- en Z-hoeken zijn • Je leert hoe je de oppervlakte van verschillende vierhoeken kunt berekenen 	PW	45	2	21
	Hoofdstuk 8 Algebra	<ul style="list-style-type: none"> • Je leert met variabelen te rekenen • Je leert hoe je haakjes kunt wegwerken • Je leert te ontbinden in factoren • Je leert wat merkwaardige producten zijn en hoe je er gebruik van kunt maken • Je leert hoe je met breuken met variabelen kunt optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen 	PW	45 min	2	27 (Toetsweek)

Grieks en Latijn

Periode	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
Periode 1	Pallas hoofdstuk 1 Introductie	<ul style="list-style-type: none"> Je kent de Griekse elementen in onze cultuur zoals die in Pallas les 1 behandeld worden en in de les besproken zijn Je kan op een tijdbalk aangeven wanneer de klassieke oudheid gedateerd wordt 	so	45	1	40/41
	Creatieve opdracht Odysseus	<ul style="list-style-type: none"> Het verwerven van kennis over de Griekse mythologie en de creatieve verwerking hiervan 	po		1	44/45
Periode 2	Arche hoofdstuk 3, De eerste goden	<ul style="list-style-type: none"> Je kent het verhaal over de eerste goden zoals dat in Arche behandeld wordt 	so		1	50/51
Periode 3	Pallas hoofdstuk 2 De Olympische goden	<ul style="list-style-type: none"> Je kent de namen van de Griekse goden, hun taken en attributen, hun Romeinse namen en de bijzonderheden over de goden zoals die in les 2 behandeld worden en in de les besproken zijn Je kent de kenmerken van de Griekse godsdienst zoals die in les 2 behandeld worden en in de les besproken zijn Je kan de goden op afbeeldingen herkennen en benoemen 	so	45	1	11
Periode 4	Project Romeinse stad	<ul style="list-style-type: none"> Het verwerven van kennis over en inzicht in de leefwereld van de Romeinen Het verwerken van deze kennis in een verslag 	Po: poster + verslag		2	22/23

	Latijn: Minerva Hoofdstuk 2	<p>Je weet de betekenis van de woorden van hoofdstuk 2 en de daarbij horende aanvullingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je weet wat een naamval, een stam en een uitgang is • Je kent de nominativus en de accusativus van mensa, servus en donum • Je kent het gebruik van de nominativus en de accusativus • Je weet wat bedoeld wordt met 'getal' en 'geslacht' • Je weet wat 'congruentie' inhoudt • Je kent de uitgangen van de 3de persoon enkelvoud en meervoud • Je weet dat het onderwerp niet apart in de zin hoeft te staan en dat je het dus soms zelf moet aanvullen 	proefwerk	45	2	27 Toetsweek
--	--------------------------------------	---	-----------	----	---	-----------------

Beeldende Vorming

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Kawaii	Arceren, pointilleren, mengen met kleurpotlood, natekenen, o.i. inkt.	2D werkstuk		2	4 weken
	Vliegmachine					
	Schelpen	Mengen van verf, natekenen, verhoudingen, achtergrond, voorgrond, knippen, lijmen, sgrafitto, wasco.	2D werkstuk		2	4 weken
Gezicht						
Kleurencirkel Haan						
Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Stad in de nacht.	Kalligrafie, perspectief, collage, knippen, plakken, lay-out.	2D werkstuk		2	4 weken
	Uitnodiging					
Standpunt stad.	Standpunt, collage, fotografie.	2D werkstuk		2	4 weken	
Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Papier, kijkdoos. Papier-maché, jachttrofee, fabeldier.	Samenwerken, ruimte creëren, fantasie verbeelden, gereedschapskennis.	3D werkstuk		3	5 weken
	Klei					
	Duimpotje, schilderen, mengen, structuren, gereedschapskennis.	3D werkstuk		3	5 weken	
Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
	Hout	Uittekenen, figuurzagen, samenstellen, gereedschapskennis,	3D werkstuk		2	5 weken
	Textiel					
	Naaien, rijgen, knoop aanzetten, haken, breien, gereedschapskennis.	3D werkstuk		3	5 weken	

Lichamelijke opvoeding

Periode 1	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
		<p>Korfbal - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden / regels:</p> <p>Kunnen: De leerling moet de bal kunnen werpen met een bovenhandse worp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet de bal kunnen vangen. • De leerling moet de bal kunnen vangen in een 1-2 ritme. • De leerling moet kunnen pivoteren. • De leerling moet kunnen schieten vanaf de borst. • De leerling moet kunnen vrijlopen en dekken. • De leerling moet kunnen dekken bij doelen. • De leerling moet een doorloopbal beheersen. • De leerling moet een wedstrijd kunnen fluiten. <p>Kennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de leerling moet de spelregels van het korfbal (met schoolaanpassingen) kennen: • *wisselen van veld op tijd • *man to man, 8:8 (2x 4:4) • *2 vakken • *geen lichamelijk contact, beschermd balbezit • *bij score, middenuit door verdedigende helft • *vrije bal op plaats overtreding, zonder hinderen • *strafbal bij grove overtreding, 2,5 m. van de korf • *'gedekt doelen' :- 1 arm schuin omhoog voor tegenstander <ul style="list-style-type: none"> - recht voor tegenstander - op armlengte <p>Springen - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden / regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verspringen <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet een warming-up voor het verspringen kunnen doen en de juiste rekoefeningen kunnen uitvoeren. • De leerling moet kunnen bepalen wat zijn / haar afzetbeen is. • De leerling moet zijn aanloopafstand kunnen bepalen. • De leerling moet een versnellende aanloop kunnen maken. • De leerling moet kunnen afzetten onder de juiste afzethoek. • De leerling moet een correcte landing kunnen uitvoeren. • De leerling moet zo ver mogelijk kunnen springen. • Introductie van de zweeffase met de hangtechniek. <p>Kennen:</p>	Toernooi		1	
			praktijk		1	

		<ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet het belang van een warming-up en het rekken kunnen omschrijven. • De leerling moet de term 'steigerung' kennen. • De leerling moet de geldende regels van het verspringen kennen. 				
--	--	--	--	--	--	--

Periode 2	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
		Badminton – Brugklas Basisvaardigheden / regels: Kunnen: <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet onderhands kunnen serveren hoog achterin (forehand). • De leerling moet onderhands kunnen serveren kort voorin (backhand). • De leerling moet de forehand 'clear' kunnen slaan (lang naar lang). • De leerling moet de forehand 'dropshot' kunnen slaan (lang naar kort). • De leerling moet de forehand 'netdrop' kunnen slaan (kort naar kort). • De leerling moet de forehand 'lob' kunnen slaan (kort naar lang). • De leerling moet de forehand 'smash' kunnen slaan. • De leerling moet zich zo opstellen in het veld, dat hij de grootste kans heeft om de shuttle terug te slaan. • De leerling moet zijwaarts voor en achteruit kunnen bewegen. • De leerling moet kunnen variëren in slagen. Kennen: <ul style="list-style-type: none"> • - De leerling moet de badmintonregels enkelspel (aangepast aan de schoolsituatie) kennen: • *andere belijning • *veld is maximale lengte (muur-muur) en 1/6e zaal • *lijn is in, plafond is uit • *servicelijn t.h.v. bucket punt • *servicevak • *serveren onder heup • *1x raken • *racket vrij van net en niet over net • minitrampoline - Brugklas • Basisvaardigheden / regels: • streksprong Kunnen: <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet versnellend kunnen aanlopen en vanuit de aanloop kunnen inspringen in de minitramp d.m.v. een vlakke en verre insprong (1e zweeffase). • De leerling moet de minitramp op de juiste wijze als verend element gebruiken. 	praktisch		1	

		<ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet in de 2e zweeffase vormspanning (uitstrekken) kunnen behouden met armozwaai. • De leerling moet op een veilige wijze op 2 voeten landen en stil kunnen blijven staan. • De leerling probeert vanuit de minitramp zo veel mogelijk hoogte te winnen. <p>Kennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling kent de werking van de minitramp. • De leerling kent de termen 1e en 2e zweeffase. <p>Basisvaardigheden / regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hurksprong – spreidsprong (evt. gehoekt) <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet in de 2e zweeffase kunnen inhurken en uitstrekken c.q. uitspreiden en sluiten zonder daarbij de balans te verstoren. <p>Judo - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden / regels: judo geknield</p> <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling kent de pakking (rechts revers, links mouw) bij judo. • De leerling moet kunnen deelnemen aan balansvormen op de knieën, en probeert daarbij zelf in balans blijven en de ts. uit balans te brengen. • De leerling moet zijn balans kunnen herstellen door zijn steunpunten te verplaatsen. • De leerling moet een tweetal kantelvormen kunnen toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • bulldozer • frontale hefboom • De leerling moet een tweetal houdgrepen kunnen toepassen en 10 seconden kunnen volhouden: <ul style="list-style-type: none"> • kesa-gatame • shiho-gatame • De leerling moet vanuit een kesa-gatame een tweetal bevrijdingen kunnen toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • schommeltje • been insluiten en rugwaarts weggrollen • De leerling moet een randori (=wedstrijd) kunnen spelen. <p>De leerling moet een randori kunnen leiden.</p> <p>Kennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet het principe van het judo begrijpen (water-rotsprincipe). • De leerling moet een aantal termen van het judo kennen: <ul style="list-style-type: none"> • Ju-do (zachte weg), hajime, mate, tori, uke, tatami, dojo, rei, sensei. • De leerling kent de judo-etiquettes (groeten, afkloppen). 				
--	--	--	--	--	--	--

Periode 3	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging	Planning
		<p>Ringzwaaien - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden / regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwaaien <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet vanuit stilstand tot zwaaien kunnen komen door af te zetten met 2 voorvoeten in een 1-2-ritme. • De leerling moet een voet voor en een voet na het ophangpunt kunnen plaatsen. • De leerling moet na de voetplaatsing in de voorzwaai actief van 'hol' naar 'bol' gaan en na de voetplaatsing in de achterzwaai actief van 'bol' naar 'hol' gaan. • De leerling moet de juiste zwaaihouding (hol-bolprincipe van Courbette, ledematen gestrekt) kunnen toepassen. • De leerling moet na voor- en achterzwaai de voeten actief naar de afzetplaats bewegen. • De leerling moet in 5 x voor- en achterzwaai zwaaivergroting laten zien. • De leerling moet d.m.v. rempassen en slepen tot stilstand kunnen komen. • kennen: • De leerling moet weten hoe veilig te zwaaien (duimen om de ringen, gebruik magnesium, rempassen maken, slepen, etc.). • De leerling moet het hol-bolprincipe van Courbette kennen. • De leerling moet de termen 'voor- en achterzwaai' kennen. • De leerling moet het 'dode punt' (her)kennen. • De leerling moet de term 'zwaaivergroting' kennen. <p>Dans - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden:</p> <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet, bewegend op muziek, makkelijke aerobicsvormen op de plaats kunnen uitvoeren. • De leerling moet het ritme van de muziek herkennen en 8 tellen in de maat mee kunnen tellen. • De leerling moet op de maat van de muziek kunnen bewegen. • De leerling moet een dans van 4x8 tellen kunnen reproduceren en daarnaast 4x8 tellen met een groepje erbij kunnen produceren, zodat een dans van 8x8 tellen ontstaat. <p>Kennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet weten dat er 8 tellen in de maat zitten 				

Periode 4	Hoofdstuk / paragraaf	Leerdoelen	Toetsvorm	Lengte toets	Weging
		<p>Lopen - Brugklas</p> <p>Basisvaardigheden / regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60 meter sprint <p>Kunnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet een warming up kunnen doen en zelfstandig op de juiste manier rekoefeningen kunnen uitvoeren, die van belang zijn voor een goede sprint. • De leerling moet de verschillende vormen van loopscholing kunnen meedoen. • De leerling moet vanuit een geknielde starthouding kunnen starten. • De leerling moet de juiste houding kunnen aannemen bij de commando's 'op de plaatsen' en 'klaar'. • De leerling moet vanuit een hoge pasfrequentie naar een grotere paslengte kunnen overgaan. • De leerling moet kunnen finishen. • De leerling moet de 60 meter zo snel mogelijk kunnen afleggen. <p>Kennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerling moet het belang van een warming-up en het rekken kunnen omschrijven. • De leerling moet de termen 'pasfrequentie' en 'paslengte' kennen. • De leerling moet bekend zijn met de commando's 'op de plaatsen' en 'klaar'. 			